

Regjeringens nærings- og fiskeripolitikk

Vedtatt på årsmøtet til Fiskebåt 11. februar 2020

«Fiskebåt tar innlegget til fiskeri- og sjømatminister Geir-Inge Sivertsen til orientering. Fiskebåt legger til grunn at det fortsatt vil være Granavolden-plattformen som styrer fiskeripolitikken, og mener at den gir et godt rammeverk. Fiskebåt vil spesielt fremheve punktene om å sikre optimal og bærekraftig utnyttelse av fiskebestandene, at kvotefordelingen mellom fartøygrupper ligger fast, og tilbakefall av strukturkvoter til fartøygruppene ved periodens utløp. Også regjeringens ambisjoner om å rydde opp i uheldige sider ved pliktsystemet, at grunnprinsippene i deltakerloven, fiskesalgslagsloven og havressursloven ligger fast, målsetningen om å skape større verdier av hver kilo fisk, og opptrapping av kampen mot ulovlig fiske og annen fiskerikriminalitet har Fiskebåts støtte.

Kvotemeldingen

Regjeringen la i fjor frem en stortingsmelding om kvotesystemet og strukturordningene (Meld. St. 32 (2018-2019)), heretter omtalt som Kvotemeldingen. Fiskebåt er positive til regjeringens ønske om å forenkle kvotesystemet og gjøre det mer effektivt, fleksibelt og fremtidsrettet, men konstaterer at regjeringen ikke lyktes i forhold til ambisjonene. Enkelte av forslagene vil komplisere kvotesystemet, og redusere lønnsomheten i næringen. Spesielt forslaget om en statlig kvotebeholdning svekker fiskernes kvotegrunnlag og rettsstilling, og vil øke usikkerheten i næringen. Fremtidige fiskemuligheter vil i enda større grad enn tidligere bli overlatt til årlige politiske beslutningsprosesser.

Fiskebåt ønsker å være en positiv bidragsyter til å få på plass et forenklet, effektivt, fleksibelt og legitimt kvotesystem. Skal vi lykkes med dette er vi avhengige av at regjeringen og Stortinget legger prestisje til side, og følger næringens anbefalinger på de mest omstridte forslagene. Dette gjelder spesielt å trekke forslaget om en statlig kvotebeholdning, fjerne usikkerhet knyttet til tilbakefall av strukturkvoter til fartøygruppene og videreføre dagens kvotefordeling. Dette vil også være i overensstemmelse med Granavolden-plattformen, og rådene fra en tilnærmet samstemt næring.

Opposisjonen har foreslått å utsette behandlingen av Kvotemeldingen inntil Riksrevisjonen er ferdig med sin gjennomgang av fiskerinæringen. Fiskebåt mener en slik utsettelse vil være uheldig, og mener det er viktig å få på plass stabile og forutsigbare rammebetingelser for fiskerinæringen. Det har vært diskusjon om fiskerinæringens rammebetingelser helt siden Tveterås-utvalget la frem sin utredning om sjømatindustrienes rammevilkår i 2014, og etter fremleggelsen av Kvotemeldingen har det vært tilnærmet full investeringsstopp i næringen. Fiskebåt viser samtidig til at det har vært bred politisk enighet om de viktigste premissene som ligger til grunn for dagens fiskeripolitikk, og forutsetter at fiskerimyndighetene gjør nødvendige justeringer dersom Riksrevisjonens gjennomgang mot formodning krever det.

Stabilitet i kvotefordelingen

Stabilitet i kvotefordelingen har vært den viktigste suksessfaktoren for utviklingen av en subsidiefri og lønnsom fiskeflåte. Skiftende regjeringer og Storting har vært opptatt av å følge de vedtatte kvotenøkne som næringen møysommelig har forhandlet seg frem til. Fiskebåt er derfor svært skeptisk til å endre prinsippene for kvotefordelingen som foreslått i Kvotemeldingen, selv om regjeringen hevder at dette ikke endrer kvotefordelingen mellom fartøygruppene. Ingen av forslagene i Kvotemeldingen gjør det nødvendig å fjerne kvotestigene, og forenklingsgevinsten av forslaget er begrenset. Det siste næringen trenger er ny usikkerhet rundt kvotefordelingen. Fiskebåt

mener det må være tverrpolitisk enighet om endringer i kvotefordelingen, i tillegg til bred oppslutning i næringen.

Grønn omstilling

Fiskebåt har siden oppstarten av NOx-fondet i 2008 arbeidet aktivt for å redusere utslippene av skadelige miljøgasser fra fiskeflåten, og NOx-utslippene fra den avgiftspliktige fiskeflåten er nær halvert. I tillegg har Fiskebåt vært en pådriver for effektivisering og strukturering i fiskeflåten, som har gitt betydelige reduksjoner i utslippene av klimagasser som CO₂. Nye miljøvennlige kjølemedier har også redusert klimagassutslippene betydelig. Fiskebåt har også tatt initiativ til å utarbeide en egen klimastrategi for fiskeflåten med målsetting om å halvere klimagassutslippene innen 2030 sammenlignet med 2005. Det blir en krevende oppgave. Det finnes ingen enkel løsning for ytterligere store reduksjoner av klimagassutslippene i fiskeflåten, og fossilt brensel vil sannsynligvis være den viktigste energibæreren i lang tid fremover. Det handler derfor mest om å velge energieffektive driftsløsninger om bord i fartøyene, om måten fartøyet drives på (skippereffekten), strukturering og mer energieffektive reguleringer av fisket.

Fiskebåt konstaterer at flere av forslagene i Kvotemeldingen kan svekke næringens evne til å redusere klimagassutslippene. Dette gjelder blant annet forslaget om en statlig kvotebeholdning, som svekker lønnsomheten og fornyingsevnen i fiskeflåten. Det er gjennom fornying de største klimagevinstene kan oppnås. Fiskeripolitiske målsetninger om å spre fiskesesongene ut over året, bruk av lengdeparameter for inndelingen av kystflåten, utnytte marginale fiskeslag og å ta vare på alt restråstoff vil alle kunne komme i konflikt med målsettingen om å redusere klimagassutslippene. Fiskebåt mener derfor det er viktig at klimapolitiske ambisjoner overfor fiskeflåten ses i sammenheng med de fiskeripolitiske rammebetingelsene som næringen blir underlagt.

Økt satsing på forskning

Fiskebåt er positiv til at det gjennom et spleiselag mellom staten og fiskerinæringen har lyktes å styrke ressursforskningen. Det er imidlertid fortsatt store kunnskapshull, ikke minst når det gjelder hvordan de enkelte bestandene gjensidig påvirker hverandre. Det er også nødvendig med økt kunnskap om sonetilhørighet for å sikre Norge rettmessige andeler av bestander vi deler med andre land. Fiskebåt mener dessuten at utviklingen av nye næringer som havvind krever økt forskning for å kartlegge miljøpåvirkningen. Det er viktig å være føre var og sikre bærekraftig vekst i havnæringene. Dette taler for en styrking av forskningsinnsatsen.

Internasjonale fiskerispørsmål

I går var det 100 år siden Svalbardtraktaten ble underskrevet i Paris. Internasjonal anerkjennelse av norsk suverenitet over Svalbard skyldes i første rekke den norske handelsflåtens innsats under første verdenskrig, men også norsk tilstedeværelse og fangstvirksomhet i nordområdene. Fiskeri- og fangstnæringene har historisk vært de viktigste aktørene i disse områdene, og har gitt Norge forvaltningslegitimitet. Fisk er en fornybar ressurs, og fiskerinæringen vil også i fremtiden være en viktig aktør. I dette perspektivet er det viktig at fiskerivirksomheten ikke blir nedprioritert til fordel for annen aktivitet og interesser i nordområdene. Det er også viktig at Kystvakten opprettholder og helst styrker sin tilstedeværelse i nord.

Norsk suverenitet i fiskevernsonen rundt Svalbard blir til stadighet utfordret av Russland, men også av andre nasjoner, sist av snøkrabbefartøyer fra EU. Fiskebåt mener det er viktig å håndheve norsk suverenitet i fiskevernsonen strengt, og heller ta sjansen på at det norske synet blir utfordret i internasjonale domstoler. Norge er ikke tjent med en uavklart juridisk situasjon i disse områdene.

Norge forhandler årlig om milliardverdier i kvoteforhandlingene med andre land. Det er viktig at Norge står fast på prinsippet om sonetilhørighet for fordeling av fiskebestander. Norge må opptre langsiktig, selv om dette på kort sikt kan utfordre prinsippene forvaltningen hviler på. Norge skal ikke søke konflikt i internasjonale fiskeriforhandlinger, men må være villig til å ta konflikt for å ivareta norske langsiktige interesser. Fiskebåt er tilfreds med at norske myndigheter har god dialog med næringen i internasjonale fiskerispørsmål. Dette gjelder også utfordringene knyttet til brexit, og arbeidet med å styrke markedsadgangen.»